

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad, 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlijk, 20 centiemen.

De aankondigingen, per drukregel, 15 centiemen.

De reclamen, per drukregel 25 centiemen.

De Postrijder verschijnt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schrijft in te Tongeren bij M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en bij alle postdirecteuren.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zijn.

TONGEREN, DEN 17 MAART.

Alhoewel de wapenstilstand tusschen de twee groote partijen welke België verdeelen, op het graf van onzen eersten koning gesloten en door dezes opvolger bij zijne troonbeklimming als eene weldaad aangewezen, reeds min of meer in de drukpers verbroken zij, blijft dezelve nogtans tot nu toe in de Kamers voldoende wijze voortduren. Men wordt duidelijk gewaar dat een hooge wil zijnen magtigen invloed doet gevoelen. Leopoldus II blijft steeds zorgen om alle verbitterende kwestie van kant te doen schuiven; van den eersten oogenblik zijner regering af, heeft hij aan zijne ministers van gematigheid, verzoening en eendragt gesproken, en geen minister-raad onder zijne voorzitting gaat voorbij, zonder dat hij aan degenen welke zijne raadslieden moesten zijn, zelve overvloedige goede raadgevingen in dezen zin voorschrijft. Uit inborst en genegenheid is Z. M. allen twist, alle partijchap ongenegen; het schijnt hem, en hij heeft groot gelijk, dat de staatkundige instellingen volgens den vrijzinnigen geest der Grondwet beoefend, aan alle de tegenwoordige behoeften des lands voldoen, een goed evenwigt tusschen de andersdenkenden daarstellen, en aan elke partij toelaten het land volgens hare grondstelsels, er toe geroepen zijnde, te besturen, maar altijd met inachtneming der denkbeelden en rechten der tegenpartij. Z. M. is anderszels zeer genegen om den stoffelijken welstand der bevolkingen door de uitbreiding van koophandel en nijverheid en de verbetering van den landbouw te vermeerderen, en om de hoofdstad, het hart en de ziel des lands, te verfraaijen. Maar bovenal en hoewel grondwettige vorst, is de koning grondig katholiek in zijn hert, in zijne handelwijze, in gansch zijn leven, en zijne waardige echtgenote is het niet minder dan hij. Hierom, zelfs onder een vrijzinnig-schairs en ongodsdienstig ministerie, zal men de openbare zaken, de wending, welke zij onder zijnen vader genomen hadden, niet meer zien nemen. Van den beginne af heeft men het gewaar geworden, en de tijd versterkt meer en meer dit gevoelen.

De Kamers leveren die ontstichtende en driftige tooneelen niet meer op, welke te voren bijna wekelijks vernieuwd wierden, en waarin de liberaterspartij zoo wel hare hoedanigheden van tergend, geweldig en onbeschoft te zijn verdiende; men hoort de katholieken, en zelfs de uitstekendste mannen onder hen, niet meer voor landsverraders nitschelden. Het wetsontwerp op het kiesbedrog, door de Kamer het verleden jaar goedgekeurd, zal,

MOEDERLIEFDE.

'T was een tijd van oorlog en verwoesting. De hollandsche dwingelandij had de Belgen verbitterd en hun leeuwenmoed ontwaakte met de vorige onverschrokkenheid. De vrijheid moest het loon der overwinning worden, maar eilaas! Zonder jammer en onheil wordt die vrijheid niet aangekocht, altijd kost zij tranen en bijzonderlijk tranen van weerlooze moeders, die met de jongere kinderen in hunne woningen opgesloten aan kommer en gebrek zijn blootgesteld, terwijl hunne echtgenooten en oudere zonen de dood op het slagveld gaan trotseren.

In een arm en afgezonderd huisje, het dorp Waalhem toebehoorende, bezorgde de goede Catharina eenen man en drij kinderen met onuitsprekelijke liefde; door haar hert gaf zij haren gade meer voldoening dan de natuur hem kon geven door de bevalligheid die in bruine lokken haar voorhoofd omsingelde, en uit hare zwarte oogen toelachte. Gelukkig was dit huisgezin; rust en vernogtheid toonden zich onophoudelijk onder dit nederig dak, ofschoon armoede en ontblooting aan alles, de ouders tot zwaren en gedurigen arbeid dwongen.

Des morgens voor zonnenopgang verliet Huijbrecht zijne hut het mortelbord op de schouder, de truweel en het paslood onder den arm om in de naburige stad Mechelen zijn ambacht bij eenen meterbaas te gaan uitoefenen; 's avonds, als de duisternis de afgematte werklieden komt vermanen hunner arbeid te staken, stapte hij weder den Antwerpschen weg op en ging welgemeed het aangekochte brood, prijs van zijn zweet, met vrouw en kinderen deelen.

indien het door het Senaat in dezen zittijd nog gestemd wordt, (hetgeen zeer twijfelachtig is) vele veranderingen in eenen onpartijdigen geest ondergaan; en het wetsontwerp op de kerkfabrieken schijnt voorzeker dood en begraven te zijn, ten minsten in dezen zin, dat hetzelfde dit jaar niet zal onderzocht worden, en naderhand aan het dagorde komende, op de voordragt der tegenwoordige ministers zelve, indien zij dan nog aan het bewind zijn, zal gewijzigd worden.

Men vindt nog een bewijs der verzoenende tusschenkomst des konings in de stemming door het Senaat van een zeer belangrijk amendement geteekend door 6 leden, 5 van elke partij, en waarbij de vrijheid van den predikstoel merklijk meer geëerbiedigd wordt als bij den artikel der strafwet door de Kamer aangenomen.

Wel is waar is de vermaarde M. Orts met zijnen met minder vermaanden voorstel van 1864 terug gekomen, betrekkelijk de vermeerdering der leden van beide Kamers van dit jaar af, ondanks de nitrukkelijke bepalingen der wet welke deze vermeerdering maar uitspreekt voor het toekomstige jaar. M. Orts heeft maar een inzicht (hij heeft het schaafteloos bekend), te weten van de meerderheid der Kamers aan zijne vrienden te behouden, zelfs indien de kiezing van juni tegen hen uitviel; daarom heeft hij zorg gehad meer nieuwe liberale leden als katholieke voor te stellen. Maar de katholieken hebben dezen partijdigen voorstel reeds merklijk verholperd, met aan het gouvernement de bevolkingsstaten der verschillende kieskollegiën op den 31 december laatst te vragen. Het gouvernement heeft niet durven weigeren, het heeft dezer dagen de staten voortgebracht, en zie, bijna geheel de liberale voorstel valt zonnelaar in duigen. Dit wil nochtans niet zeggen dat hij niet zal gestemd worden, ten minsten door de Kamer; maar dan zelfs blijft nog te zien welke houding het ministerie van hooger hand zal moeten nemen, en wat het Senaat zeggen zal.

Van den voorstel door den liberalen heer Guillery gedaan om den kiestool voor provinciale raad en gemeente raad op 15 francs te verminderen, ten behoeve dergenen welke kunnen lezen en schrijven, is er in de Kamers om zoo te zeggen niet meer te hooren. Men hoort even min spreken van den tegenwoordig des gouvernementes. Wanneer deze beide voorstellen zullen in de beraadslaging gebracht worden, zullen zij tot hevige en langdurige redetwisten aanleiding geven. Het is onmogelijk te voorzien welke voorstel zal aangenomen worden, vermits op deze kwestie de twee partijen zich verdeelen in verschillende

Op zekeren avond waren die gelukkige echtgenoten met hunne twee oudste kinderen, een zoontje van acht jaren. Antonius met name, en Francisca een dochtertje van 7 jaren, rond den schaarschen disch gezeten. Nevens de moeder stond eene wieg die zij aanhouden met den voet schokkelde en waarin een engelachtig knaapje den zoeten sluimer der onnoozelheid genoot. Schoon was op dit oogenblik de aanschouwing der hut! Door de smalle venster drong het maanlicht dat zich over de tafel in een blanke streep uitbreidde en de gezichten deed vonkelen en weerglansen... eene vreedzame stille heerschte rondom... het zacht gesnoek van het sluimerende wichtje... het ritselend gewaai van een koel avondwinde dat voor de deur in de wijngaardranken fluisterde... het aanbouend en eentonig gepiep der krekelen die zich in de muurkloven rond den haard versholen hielden, dit alles bracht bij om van Huijbrecht's hutte een levendig tafereel te maken dat nooit door kunstenaars hand volmaakt kan nagebootst worden.

Na eenige stonden stilzigtigheid stierde Huijbrecht zijne huisvrouw het woord toe om haar het nieuws der stad te verhalen: «Vrouw, sprak hij, gij zult moeten op uwe hoede zijn en de kinderen zorgvuldig bewaren; en wagen vervoerde dezen middag een tiental kotten met wilde dieren die men van Antwerpen naar Brussel bracht om ze voor de nieuwsgierige stedelingen ten toon te stellen; volgens men te Mechelen verhaalt moest er omtrent Waalhem eene slang uit hare kist geslopen zijn die men niet heeft weder gevonden... Wie weet of zij niet dicht bij onze hutte schuult en in het struikhout eene prooi beovert?...»

Dit verhaal werd onderbroken door een ge-

fraktien. Welkanig ook de nitslag zij, schijnt het niet dat wij er veel bij te winnen of te verliezen hebben. Dit is al *theorie* en geheel schoon op papier; men kan er zeer veel rourke en holklinke redevoeringen over uitspreken, maar alle, bepaalt zich daarbij; de *praktijk* laat doorgaans alles gelijk het te voren was.

Budget van oorlog.

Deze week kwam weer eens het budget van oorlog voor de Kamer. De goede jongens hebben den langen paternoster van miljoenen weeral eens gestemd. De onkosten van dat soldatenspel beloopten zoo een 55 miljoenen zonder de steertjes, subsidies en kredietjes voor dit en voor dat.

De groote landen van Europa, zoo wel als de Vereenigde-Staten van America verminderen hunne oorlogs budgetten. Het was te hopen dat het onzijdig België, het weerloos landje dat altijd onmachtig zal blijven tegen zijne geburen, die voorbeelden van spaarzaamheid zou navolgen. Bernik, wacht wat jongens. Lastenbetalers, gij hebt nog een hemel aan; maakt u gereed om uw hant te verkoopen, ten einde de lasten te betalen welke het liberaal ministerie u op den kraag dringt. Stemt dan maar voor de liberalen, die zullen u van 't bed op 't stroo helpen.

Wij hebben met genoegen gezien dat geen der twee representanten van Tongeren zijpe stem aan het budget van oorlog gegeven heeft. Eer aan MM. Julliot en de Woelmont.

Koerijenmarkt van Tongeren.

Ten gevolge van eene nieuwe verschijning der veepst in de provincie Antwerpen, heeft het gouvernement den antwerpschen veemarkt doen sluiten. Dit feit bewijst genoeg hoe belachelijk het was den veemarkt van Antwerpen te oorlooven, juist op het eenig punt van België waar de ziekte hare verwoestingen nitrichtte, terwijl men den markt deed sluiten te Tongeren, waar geen enkel geval van ziekte zeh heeft opgedaan. Heden is de minister gelovogen den markt van Antwerpen te doen opschorsen en aldus klaar en duidelijk te doen uitschijnen hoe ondoelmatig men te werk ggaan was.

Wij hebben reeds in ons voorgaande nummer gemeld dat onze achtbare vertegenwoordiger, M. Julliot, in de zitting der Kamer van verleden woensdag de aandacht van het gouvernement gevestigd heeft op den noo flottigen toestand die onze stad te beurt gevallen is door de afschaffing van den koerijenmarkt van

klopt op de deur; een man lichte de klink en stapte driftig binnen 't Was Jan, een schrijverker van Waalhem, die dagelijks met Huijbrecht ter stede den kost ging verdienen: «Huijbrecht, zegde hij aanstonds, ik breng u slecht nieuws. Wij zullen enige lastige dagen te doorstaan hebben!... Gij weet hoe koning Willem sinds verscheidene maanden bezig is met de Belgen te tergen en de vaderlandsche gebruiken weg te vagen. Met ons burgerrecht heeft hij reeds kort spel gemaakt; 't zijn allen Hollanders die ons bestieren, men moet Hollander zijn om nog aan enen post te geraken... Dit zou zoo nog te dulden wezen voor eenigen tijd, maar de dwaze ketter heeft het ook op onze heiligen godsdienst gelaten; hij wil onze kinderen protestant maken in zijne staatscholen... nog eenen stap verder en hij zal onze kerken gesloten en onze priesters verdreven hebben... Dit, dit verdraagt een Belg niet!... Dan loopt hij te wapen voor God en Vaderland!...»

Deze woorden hadden Huijbrecht in den begijnen verschrikt, doch zoodra hij hoorde dat het op de verdediging des godsdienst aanspraak voelde hij leeuwenmoed in zijn hert rijzen, en scheen bereid om de wapenen op te vatten

Jan ging voort: «Te Brussel is de opstand tegen den hollandschen tyran reeds losgebroken; te Antwerpen en in andere groote steden liggen de vuuroeren geladen en de sabels geslepen; te Mechelen ook verwacht men de dapperen die nog een jonkie vaderlandsliefde, nog een stralende godsdienstgevoelen in het herte bewaren. De wapenen zijn in gereedheid en wachten slechts naar mannen!...»

«En die zullen komen!» riep Huijbrecht met geestdrift uit... Dat men den eigen-lom schende

Tongeren, M. Julliot heeft in wel gepaste woorden de belangen onzer inwoners verdedigd. M. Vandenpeereboom heeft met veel welwillendheid geantwoord dat hij de klachten der stad Tongeren aan een onpartijdig onderzoek zal onderwerpen en dat hij, zoo het mogelijk is zonder gevaar voor de openbare veiligheid, den veemarkt van Tongeren zal herstellen.

Hopen wij dat de belofte van den minister geenen ijderen hoopfaat is en dat er weldra een einde zal komen aan de schreunwende onregtvaardigheid waarvan de stad en het geheel arrondissement Tongeren de slagtoffers zijn. Ondertusschen moeten wij onzen dank betoonen aan onze vertegenwoordigers in de Kamers zoo wel als aan de leden van ons gemeente-bestuur voor de zorg met dewelke zij de belangen hunner lastgevers in alle omstandigheden weten voor te staan.

't Is peperduur!

De minister van binnenlandsche zaken heeft in de Kamer een wetsontwerp neêrgelegd, waarbij aan zijn departement een krediet wordt geopend van fr. 275,755 56, bestemd tot de betaling der lijkeplichtigheden van Leopold I, even als enige uitgaven voortspruitende uit de inhuldiging van Leopold II.

Het Vlaamsche Land maakt over die rekening eenige opmerkingen, welke wij denken hier te kunnen overnemen. Zichier hoe het gensche blad zich uitdrukt:

«God beware ons van dikwijls van Koning te veranderen! God schenke hem eene goede gezondheid en een langdurig leven, want hunne begraving en de aankomst van hunnen opvolger kost schrikkelijk duur.»

«Men heeft de koninklijke jaarwedde verhoogd, en waarschijnlijk heeft men wel gedaan, want onze nieuwe Koning schijnt een goed gebruik te maken van het gestemde geld.»

«Maar wij hebben ook de begravingen onkosten van Leopold I te betalen en dezelve beloopten tot 275 duizend francs. De lijkekoets alleen kost fr. 40,128-76. Voor het effen leggen der kassiejen waar over deze lijkekoets rijden moest, vraagt men fr. 10,185 55. De onkosten van versiering, van het maken van enen tempel te Laaken, enz., beloopten tot fr. 121,965 26. Aan de dreef en brug van Laaken alsook op de Martelaars plaats, waren er eenige armoedjes van versiersels en men vraagt daarvoor fr. 14,620 20! 't Is veel, 't is zeer veel. De herstellings werken der plaats waar de Koning begraven is, brengen eene onkosten mede van fr. 42,072-57.»

«Daarbij voegt het ministerie fr. \$55,85 voor aankoop van historische stukken en

de goederen plunderde, dit trekken wij, ambachtslieden, ons zowel niet aan; onze bezitting is d' broodkorst die wij dagelijks ten prijze van ons zweet gaan verdienen... Maar, als de dwingeland den Godsdienst durft aan te raken, als hij eenen enkel singer naar kerck of priester durft uitsteken, dan legt hij onze belangen en de belangen onzer kinderen in de weegschaal... dan komen wij er tusschen!...»

Van angst bevend dat Catharina op de woorden van haren echtgenoot te luisteren; 'het minste denkbeeld van oorlog schokt toch altijd de ingewanden eener teedere moeder. Huijbrecht bemerkte hare ontstelenis. «Vrouw, sprak hij, ik mag hier van uwentwege niet den minsten tegenstand dulden. Mijn afscheid zal u hard vallen, ik weet het; gij zult misschien honger te lijden hebben; aan de uitgestrektheid uwer liefde kan ik op voorhand de diepte afmeten van het verdriet dat gij uit mijn levensgevaar zult putten... maar het geldt hier eenen pligtwiltzigt. Voor de zaak van God moet men moedig de wapenen dragen; en in dit pleit is geen verlies mogelijk; de Almacht waakt op hare verdedigers. Zoodan, gij gaat gedurende eenige dagen aan honger en gebrek onderworpen zijn... doch Catharina, 't is de wil gods!...»

«Dat zijn wil geschiede!...» zuchtte de vrouw die door de moedige aanspraak van haren echtgenoot nieuwe sterkte had bekommen.

Vijf dagen waren er verlopen. De goede Catharina was bleek en treurend in hare hut gezeten. Op een kwartier afstands van dit huisje ligt eene breede brug over de Netle geworpen; daar ontmoetten de Belgen hunnen vijand, daar begonnen zij een heet gevecht tegen de hollandsche krijgsbenden. Het builen der strijdende en